

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., półrocznie 10 kor., rocznie 18 kor. W państwie niemieckim kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halery.

W państwie niemieckim kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halery.

Cena numeru pojedynczego 6 halery.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracja „Głosu Narodu”, ulica św. Tomasza L. 35. — Od miejsca za wiersz drobnym pismem (petit) 20 halery, skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 80 hal. Nadesłane po 80 hal. od wiersza. — Nekrologi i t. d. 80 hal. od wiersza. — Załączniki do „Głosu Narodu” (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, po 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmują w Wiedniu Hasenstein i Vogler, H. Friedl, A. Joessel, w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, Eduard Braun.

GŁOS NARODU

Wychodzi dwa razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, pisma, karty na prenumeratę i inseraty nadesłane należy franco do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumeratę oprócz uprzednio wymienionych w każdym ośrodku pocztowym w państwie niemieckim. Reklama e nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Reklamy redakcja nie zwraca.

ADRES RED.: UL. św. Tomasza L. 35. Adr. telegr.: „Głos Narodu” Kraków. Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracyjny i drukarni Nr. 8344.

Książę Biskup Adam Sapieha Laureatem Akademii Umiejętności.

Na mocy specjalnego zezwolenia c. k. Namiestnictwa, jako najwyższej władzy fundacyjnej, Akademia Umiejętności przyznała nagrodę im. Erazma i Amy małżonków Jerzmanowskich, wynoszącą 44.245 koron 80 hal., J. E. Księciu Adamowi Sapieżu, Księciu Biskupowi Krakowskiemu, za Jego niezwykłą działalność na polu humanitarnym podczas bieżącej wojny. Wręczenie nagrody odbędzie się w środę, dnia 30 czerwca b. r., o godzinie 12 w południe w gmachu Akademii.

Paderewski do Polaków w Ameryce.

Z Ameryki otrzymaliśmy odezwę, wydaną przez wielkiego naszego ziomka Paderewskiego, do naszych braci tam poza morzem. Odezwę tę przytaczamy poniżej w skróceniu: Rodacy, drodzy bracia moi! Od lat już wiela na Was, tu osiadłych, Naród cały polski spogląda z dumą i radością.

Wywiodła Was z dalekiej, ubogiej Ojczyzny nieustraszoną odwagą Polskiego Ludu, a kraj ten nowy przyjął Was chętnie w objęcie swej ramiona. Znaleźliście tu wolność. Znaleźliście poszanowanie praw ludzkich i Boskich. Znaleźliście żywność, miasta bogate, pracę wydającą zarobek obfity, choć ciężkim okupiony trudem. Urosliście w znaczenie i powagę, staliście się wzorowymi tego państwa obywatelami, a jednak węzłów serdecznych, co Was z Ojczyzną łączy, nie zerwaliście nigdy.

Przy wierze Ojców stoicie niewzruszenie, macierzystego nie zapomniacie języka, boście świadkami, że niema na świecie mowy piękniejszej ani bogatszej nad naszą, nad polską. Liczą i siła stanowicie poniekąd czwartą naszą dzielnicę. Oświatą i dostatkami, uzdolnieniem do zbiorowej pracy, doświadczeniem, w przeciwnym zdobytem zawodach, stanęliście wysoko. To też Naród Polski dumny jest z tego, żeście krwią krewi Jego, kością Jego kości.

Zamiarem moim było oświecić wszystkie znaczące zbiorowiska Wasze. Pragnieniem moim było gorąco zbliżyć się do Was osobiście, powitać żywym słowem, uścisnąć Wasze spracowane dłonie, pokrzepić stracone serce widokiem dzielnych amerykańskich Polaków. Nie wiem wszelako czy mi praca ciężka, tutaj podjęta, na wszystkich pozwoli być zbraniach, nie wiem, czy Was wszystkich ujrzać me oczy, a że mi odczuwać się pilno, dlatego na piśmie do Was się zwracam i oto od zniekaniej,

zakrawionej Ojczyzny składam Wam pokłon i pozdrowienie. Nie należę do żadnego politycznego stronnictwa i nie przychodzę Was pouczać, byście w tym lub innym poszli kierunku. Sprawę tę rozstrzygnął już Naród, rozstrzygnął Lud Polski. Sprzyja on dobrem, nie wierzy wrogom, ufa w Boga i we własną moc. Pomimo, iż dziś cały krwią i łzami ocieka, duch w nim wciąż tkwi silny, duch Piastów, Chrobrego. Pójdźcie, jak Wam wskaze serece.

Przybywam tu z ramienia Generalnego Komitetu Ratunkowego w Lozannie, na którego czele, jako już wiecie, stoi najzasłużeńszy, najgodniejszy ze wszystkich żyjących synów Polski — Henryk Sienkiewicz. Przybywam tutaj z wyciągniętą dłonią prosić o pomoc dla kobiet, starców, dzieci, o wsparcie dla wdów i sierotek, o nasiona dla wyzutych ze wszelkiego mienia, ograbionych kmiel, o chleb dla zgłodniałej rzeszy robotników polskich, którzy dziś nigdzie nie znajdują pracy.

Jako dobrzy bracia, jako bracia rodzeni, współczujecie wszyscy wielkiej Ludu Polskiego niedoli, świadomi krwi obowiązków przychodzą do Was z pomocą, składając grosz ofiary, ciężką zdobyty pracą, spieszycie na ratunek z uczuciem głębokim, kłiwem, na jakie tylko Polacy zdobyć się potrafią. Danina sere Waszych jest dziś chlebem Polski, Jej pociechą, podporą. Ofiarności Wasza już uratowała rodzin tysiące, a pokrzepiła miliony.

Ale naród, choć zgłodniały, nie tylko strawy łaknie, nie tylko chleba żąda, nie tylko o grosz woła. On Was prosi jeszcze o ofiarę największą, o ofiarę namiętności Waszych, o dobrą wolę, o jedność i zgodę.

Nie masz wprawdzie narodu na świecie, w którymby stałe panowały jedność i zgoda. Bóg tak ludzi stworzył, że nie wszystkim jednak układają się myśli, nie wszyscy jednak na świat patrzą, nie wszystkich serece jednak biją razem. Ale gdy wybiję godzina trwogi, gdy wszystkim członkom narodu grozi niebezpieczeństwo, ludzie się łączą, skupiają jedność, idą ławą wszyscy, jak jeden.

Dziś niemal każda chwila śmierci braci lub siostr naszych znaczy. Po całej Polsce kroczą nieustannie ponure, żałobne orszaki, wszędzie powstają mogiły i krzyże ubogie. Czy nam wobec jęku wdów i matek, przy rozpaczliwym płaczu sierotom, na tym wielkim pogrzebie kłócić się przyszo? Czyżmy niezdolni w tak bolesnej a uroczystej godzinie zachować spokój, powagę i godność?

Ażali nam wolno sprzeczać się i swarzyć, oskarżać się wzajemnie o odstępstwo, zdradę, wyrzucać sobie grzechy nigdy nie popełnione, winy zawsze niemal wspólne? Spójrzcie na Niemcy! Czy tam socjaliści występują obecnie przeciwko znieprawdom przez siebie militaryzmu? Spójrzcie na Anglię! Czy tam konserwatyści nie przystępują do pracy pospołu z przeciwnikami, liberałami?

Wszyscy zaniechali stronnictw kłótni, wszyscy stoją przy narodowych sztafardach, wszyscy wspólnie się bronią, bo wszystkim wspólnie grozi niebezpieczeństwo. Tak i tu być powinno i wierzę mocno, że się tak stanie.

Na bieg wypadków doby obecnej, wychodzi nasze tutaj, niestety, wpływu mieć nie może. A gdyby nawet wpływ jakiś mieć mogło, to jeszcze, ze względu na ten kraj, z którego gościnności w całej pełni korzystam, od wszelkiego naruszenia jego neutralności powstrzymać się musi. Natomiast gdy wojna się skończy, gdy losy Polski istotnie waży się zacząć, gdy dojrzałość nasza może być wzięta w rachubę, od podstawy naszej godnej a zgodnej, poważnej a dostojnej wiele, jeżeli nie wszystko, zależeć będzie.

Bracia moi ukochani! Wybaczcie, że tak śmiało do Was się odzywam i proszę, byście w obliczu tej niezmierzonej klęski, co na kraj nasz spadła, zaniechali waśni, bo są jałowe, zaprzestali sporów, bo Wam macą myśli i odrywają od ofiarnych czynów.

Szanujcie przekonania szczere, uczciwe. Nie uwłaczajcie ludziom, którzy bezwzględnie tak samo, jak i Wy, szczęścia Ojczyzny pragną, jeźli inną drogą ku temu dążą. Nie lżyjcie bohaterów naszych, którzy po tej lub innej stronie dobrowolnie krew swą bohaterską przelewają. Ci, co na śmierć idą, nie mają żadnych samolubnych celów. Mogą się mylić, ale są uczciwi, a że są walczni, cześć im się należy za dzielność, za męstwo.

Gdy nieszczęście minie, wróćcie do dawnych swych rozpraw, a tymczasem zapomnijcie uraz, połączcie się, podajcie sobie dłonie, jeżeli nie do trwałej zgody, to do wspólnej pracy, za którą Wam Polska na zawsze pozostanie wdzięczną.

Oby te słowa, w wielkim Ojczyzny ukochaniu poczęte, trafiły do sere Waszych, Rodacy! Oby Was złączyły, zjednoczyły, jakbyim ja Was wszystkich pragnął w jednym gorącym złączyć uścisku.

Wdzięczny brat Wasz i sługa J. J. Paderewski.

Naszym wygnańcom.

Zainteresowanie się losem naszych wojennych uchodźców, których od dziesięciu miesięcy Kraków otacza swą ofiarną opieką, zdawało się słabnąć w ostatnich czasach. Wypłynęła na to podana przez pisma wiadomość, że warunki ich bytu uległy znacznej poprawie wskutek wytrwałych starań różnych naszych czynników społecznych, oraz interwencji wysoko postawionych osób. Warunki zmieniły się istotnie pod niejednym względem na lepsze, a toli ogrom różnorodności potrzeb wśród mas, idących w dziesiątki tysięcy, a wytrąconych z trybu normalnego, jest z natury rzeczy tak wielki, że nietylko pozostaje tu i nadal dla współdziałania społeczeństwa szerokie pole, ale współdziałanie to narzuca się, jako konieczny wręcz obowiązek. Z tą myślą Komitet dla niesienia pomocy ewakuowanym zwołał zebranie obywatelskie, z którego podaliśmy już zwięzłą relację, a którego przebieg, nastrój i poziom obrad, spełniły najlepsze oczekiwania inicjatorów. Czwartkowy wieczór w salach krakowskiej Rady powiatowej był jedną z najpiękniejszych manifestacji, jakie myśli społeczna i filantropijna w Krakowie ma do zapisania w tych

czasach. Na wezwanie Komitetu zjawili się liczne grono inteligencji, a przede wszystkim elita krakowskich pań, które rozumiały, że chodzi tu o powinność, której zaniedbanie byłoby zarówno dotkliwą szkodą, jak wstydem społeczeństwa. Przybyły przedstawiciele wszystkich stowarzyszeń kobiecych krakowskich. Obie sale Rady powiat. były tak przepełnione, że dla wielu osób zabrakło miejsca. Wysoki poziom obrad zaświadczył o rozbudzonej na nowo, silnym poczuciu obowiązku wobec tych najbardziej potrzebujących z biednych, których wojna oderwała od ziemi rodzinnej. Sprawozdania pań komitetowych wprowadziły słuchaczy w szarą prozę wygnańczego żywota w barakach, gdzie każda sztuka bielizny, ubrania i obuwia, każda książka i każdy grosz, stają się darem bezcennym. Gdy jedna z pań opowiadała, jak przywiezione przedmioty koniecznej potrzeby zostały przez ludność baraków wręcz rozrywane siłą, zanim jej można było rozdzielić, miało się dobitne pouczenie, jak łatwo i jak wiele można tam zrobić dla ulżenia niedoli. Sprawa najpilniejsza, najgłośniejsza wołająca o pomoc, to sprawa mleka dla niemowląt i dzieci. Zebranie czwartkowe dało zrozumienie jej najpiękniejszy wyraz, składając na ten cel w pierwszym odruchu znaczniejszą kwotę. W dyskusji padło kilka myśli płodnych, które komitet podejmie w swym dalszym działaniu. Padła myśl opodatkowania się dobrovolnego po koronie miesiecznie i szerzenia idei tego podatku, jednomyślnie przyjęta przez wszystkich uczestników. Całe szeregi pań zgłosiły się do czynnej współpracy w Komitecie. Należy mieć nadzieję, że po chwilowym osłabieniu szerszego zainteresowania się losami naszych wychodźców wojennych akcja uderzy teraz tężym podwojem silnym. Hasło **zachowania i ratowania** sił ludzkich dla zadań bliskiej przyszłości, które tak głęboko zostały odczute przez grono uczestników czwartkowego zebrania, powinno znaleźć posłuch w jaknajszerszych kołach.

Ze spraw kościelno-politycznych.

W holenderskiej Izbie posłów, po wyczerpujących naradach, postanowiono 10 czerwca ustanowienie poselstwa przy Watykanie. Z wyjątkiem Dra Erdmanna, przedstawiciela „ewangelicznego związku”, który zwałzał wnioszek, wskazując na możliwie wzburzenie ludności protestanckiej, posłowie innych stronnictw w zasadzie godzili się na projekt. Ciekawe jest np. wotum socjalnego demokraty von Leeuwena: ponieważ widzi w projekcie czyn pokojowy, więc go popiera. Laudon minister podał racje dla których postanowiono utworzyć poselstwo: słyszano, że Watykan planuje akcję pokojową, więc uważano za stosowne, by i Holandia brała w tem udział. Jak zaś radził kardynał Gasparri najlepiej w tej sprawie przez posła przy Watykanie można działać. Znamienne i godne zanotowania są słowa prezydenta ministrów Cort van den Linden'a: nie dla względów religijnych tworzy się to poselstwo, lecz ponieważ uznaje się w państwie „znaczną, międzynarodową polityczną potęgę.

To jest fakt. Może ktoś ubolewać nad tem, ale to fakt nie zmienia. Nie ma ważniejszego politycznego centrum, któreby w sprawie pokoju wpływ mogło wywierać jak właśnie Watykan. My musimy z nim pracować i dlatego jest potrzebne poselstwo. Pomiędzy państwami zajmujemy skromne miejsce, ale papież należy do mocarstw.

Gdy z jednej strony uznają ogromne znaczenie i powagę papieża i z szacunkiem wyrażają się o nim, to z drugiej strony nie brak objawów nienawiści właśnie przeciwko tej potęgę duchowej. Tak np. we Włoszech, gdzie z powodu wojny teraz tak aktualną stała się sprawa tak zwanych gwarancji. Jak wiadomo, zdobyto Rzym 20 września 1870. Był to przykre wrażenie jakie w świecie uczynił ten gwałt dokonany na papieżu i by wykluczyć wszelkie wniebowzięcie się państw, uchwalono ze wspaniałomyślnym gestem w roku 1871 tak zwane prawo o rekonjmiach (gwarancje dell' independence del Sommo Pontefice e del libero esercizio dell' autorita spirituale della Santa Sede). Prawo to ma 2 tytuły a 19 artykułów, z których na wzmiankę zasługuje 1 (o nietykalności papieża) 11 (o posłach obcych narodów przy Watykanie) 12 (o korespondencji papieskiej i jego stosunkach z episkopatem i wiernymi świata), (por. Pelczar: Pius IX tom 3, str. 19). Stanowisko 4 już papież wobec tego prawa znane jest wszystkim. Jak podnoszą badacze to z debat jakie prowadzono w parlamencie przy uchwalaniu tego prawa, wynika, że kwestię tę uważano za sprawę ogólną, chciano ustawić wyraźnie nadacę cęchę aktu międzynarodowego. Teraz i prasa i prawnicy jakby do tego najeży, naraz zaczynają, pisząc o tej kwestii przedstawiać ją, jako sprawę czysto wewnętrzną, włoską. — Powody wiadome. Według doniesienia agencji Havasa miał rząd włoski oświadczyć, że z powodów ważnych wywołanych obecną wojną będzie musiał tymczasowo zawiesić „prawo o rekonjmiach”. Quadrotta w dziele pt.: Il papa, l'Italia e la guerra wyraźnie mówi, że gwarancje mogą być zawieszone — a masonski „Secolo” podaje nawet racje dla których je zawiesić należy, a więc powody: prasa watykańska mało pisze o wojnie, duchowieństwo nie okazuje takiego zapалу dla wojny jak gdzieindziej no i neutralność Watykanu — wywiera ona zły wpływ.

Masonska włoska prasa na za złe papieżowi, że jest neutralnym — we Francji i Anglii nawet urabiają niektórzy opinię, że papież wprost sprzyja państwom centralnym. W broszurze pt. The Pope and the great war (Papież i wielka wojna) masami rozrzucając wśród ludności szkalują papieża, że nie protestował przeciwko „barbarzyństwu” (?) Niemców w Belgii przeciwko zatopieniu „Luzytanii”, używaniu gazów trujących etc. Wpływ tych oszczerstw i zarzutów był tak wielki, że w Anglii kardynał Bourne a w Belgii kardynał Mercier musieli stanąć w obronie papieża. Co też te dzienniki wrogie Kościołowi nie wypisują! — Jedną np. gazeta francuska pisała: „Wojnę (przeciwko Francji) postanowiono jeszcze w Lourdes 1914 na kongresie eucharystycznym. Wilhelm II był tam przebrany za księdza i biskup z Tarbes zgodził

A. WILLIAMSON.

Lord Loveland w Ameryce.

Druga wybrana Lovelanda była właściwie numerem pierwszym, tylko nie tak wyraźnie wyglądała na dziesięć milionów, ani tak biła w oczy pięknoscią, jednak wdzięki jej był niezwykle i wekslał się do serece Waldemara przez wzrok i nerwy w nieopisany, przejmujący sposób.

Niechby była wysoka, ani zbyt modnie płaska, a chociaż szczupła, figura jej zdradzała nieomierzalną, nawet w granatowym kołnierzu.

Lord Loveland doznawał niby elektrycznych zasznień, ile razy ją mijal, choć raz tylko rzucił na niego swemi brumnatnemi oczami, co było najcięższych rzęs w świecie.

Były to naprawdę śliczne oczy. Jeśli reszta wdzięków nie odznaczała się nieczem prawdziwie pięknem, oczy same zwracały uwagę, choćby się tylko patrzyło na nie przez pół sekundy. Spojrzenie ich było nawskroś kobiece, bez cienia jednak kokieteryi, przez tego czarno-ocznego wdzięk w zakręconych, długich rzęsach. Niemne oczy patrzyły, pełne rozumu i współczucia, szczerze i słodko na ten świat, jak gdyby rozumiały wszystko, jak gdyby umiały śmiać się lub płakać nad rzeczami, dla innych pospolitych oczu niedostrzegalnymi.

Przez tego dziewczynę miała jasną, przejrzystą cęć, ślicznie wykrojone usta i brodkę, zarysowaną energicznie, z małym dotkaniem, świadczącym o dowcipie i wesołości; lekko podniesione, impertyunek noski mógł znaczyć bardzo wiele, albo nie.

Loveland, czuł, że znać to dziewczę byłoby bardzo przyjemnem, nawet gdyby nie miało milionów, ale wierzył, że je posiada, bo wyrzeczenie się jej znajomości przebiegałoby jużby się

stało dlań gorzkim i bolesnem. Było mu niezmiernie trudno określić, która wśród tego roju panien jest bogatą dziedziczką, a która średnio zamożną.

Wszystkie wyglądały jak boginie, a przynajmniej jak księżniczki. Ubranie były śliczne. Doskonałe wystrojone, we wszystkich szczegółach, od guzików, angielskich rękawiczek, aż po obcasy amerykańskich trzewiczków, nie odróżniały się nieczem i dla nowicjusza niepodobna było odgadnąć, która jest milionerką, a która nie.

Waldemar postanowił zaprzestać spaceru i usiadł w fotelu, by pomyśleć o tych rzeczach spokojnie, tembardziej, że i dziewczyny w granatowym kostiumie od kilku chwil nie spotykał przechodzącej. Udał się więc w stronę cichego kąta, gdzie kazał umieścić dla siebie fotel, i ku niezmiernemu zdziwieniu, zastał siedzącą na nim w wygodnej pozie swą piękną nieznajomą.

V.

Dziewczę w fotelu.

W pierwszej chwili Loveland doznał uczucia tak szalonej zarozumiałości, jak jeszcze nigdy; powiedział sobie, że dziewczyna doszła prawdy, kim jest, i ten sztuczny sposób obmyślenia dla zawiązania z nią znajomości.

Zajęła fotel z jego nazwiskiem w przekonaniu, że przed jej późniejszą właścicielką znacznie go szukać, a teraz czekała na rozmowę, nie wątpiąc, że nastąpi.

Uświadomił sobie odrazu, że się rozczarował. Ponieważ jej uroczyste rzęsy, nie przypuszczał, aby należała do zwykłych flirtujących panien, a zdobył tak łatwą wydała mu się mniej wartościową. Jednakże pragnął ją poznać. Każdy mężczyzna, nawet bardzo popyty przez kobiety, musi pragnąć znajomości z dziewczyną o takich właśnie oczach; postanowił więc odegrać swą rolę według programu ułożonego przez nią.

Przykro mu tylko było, że się sprzedawała zbyt tanio.

Właśnie obok niej stało puste krzesło z nazwiskiem Smythe, wymalowanem na poręczu. Loveland zajął je bez względu na prawego właściciela i czekał na spojrzenie figlarnych oczu, którym sąsiadka miała go obdarzyć z pod kącieryjnych rzęs. Tymczasem przekonał się ze zdumieniem, że taktyka jej była o wiele subtelniejszą.

Wcale nie spojrzała na niego, natomiast zatopila się w czytaniu książki, mającej niesympatyczną powierzchowność poważnego dzieła.

Takie rozpoczęcie gry było zajmujące, bo nie przewidziane, wszystko to jednak Waldemar uważał za grę z jej strony. Tymczasem ona obracała kartkę za kartką, obojętna lub udająca obojętność, mimo, że był tak blisko niej. Loveland wreszcie zaczął się niecierpliwić, tembardziej, że jakiś jegośmiał krążył coraz bliżej krzesła z nazwiskiem Smythe i wlepił weń swe okragłe oczy tak wyraźnie, że lada chwila mógł go pozbawić pożytecznego miejsca.

Zdecydował się w końcu na zuchwałość.

— Co mi wypadnie uczynić, jeśli zjawi się pan J. Smythe i rzuci mnie z tego krzesła? — spytał z humorem, tonem konwersacyjnym zresztą i bardzo uprzejmym.

Dziewczyna spojrzała nań po raz pierwszy, szybko i jakby zdumiona.

Widocznie było, że, naprawdę zatopiwszy uwagę w książce, nie była zupełnie pewna, czy te słowa do niej się stosują. Wyglądała prztem niezmiernie młodo i niewinnie.

— Mówilem, że nie wiem, co mam począć, gdy pan J. Smythe nadejdzie i rzuci mnie ze swego fotelu — powtórzył Waldemar.

— Zdawało mi się, że pan to właśnie powiedział, — odrzekła panienka, patrząc zdziwionym oczyma w jego oczy pełne uwielbienia.

— Ale... dlaczego mówił pan to do mnie?

— Czy nie mam powodu sądzić, że pani jest twardego sereca? — spytał Loveland.

— Nie a nie pana nie rozumiem, — odparła.

— Wygląda pan na dżentelmana, i jako taki nie masz zapewne zamiaru być niegrzecznym lub obrazić mnie. Ale jeśli ani jedno ani drugie, w takim razie mów pan bez związku.

Było to szczerze wyznanie, jednak uczynione głosem tak słodkim i dzwinnym, że słowa wydały się mniej ostre.

— Oczywiście, że nie mam zamiaru obrazać pani, — bronił się Loveland, nieco zmieszany. Ale sądziłem... to jest... myślałem... że pani wie, iż siedzi na moim fotelu...

— Na pana fotelu? — powtórzyła panienka.

— O! myli się pan. Nie dzwinnego, że skoro pan tak mniemał... ale i wówczas nie mógł pan sądzić, abym zajęła go umyślnie?

— Nie... nie... ja... — zaczął Loveland ze skruszoną miną.

Oczy jej patrzyły badawczo.

— Pan to myślał jednak! — zawołała.

— Widzę to z twarzy pana. Dlatego pan do mnie... ale zrozumieć nie mogę... czy pan sądził, że ja wiem, kto pan jest? A może pan jest bardzo sławny?

Loveland roześmiał się niezbyt mądrze, ale zacierwienił się i wyglądał jak sympatyczny dzieciak.

— Zdaje się, że pani mnie dostatecznie ukarała, — rzekł.

— Zatem przyznaje pan, że zasłużył na karę?

— Może.

— To znaczy, że w przekonaniu pana ja umyślnie usiadłam na tem miejscu?

— I dotąd tak myślę, — odparł z zwykłą prawdowością.

— Pan jest Anglikiem, nieprawdaż? — spytała dziewczę, patrząc nań przedziwnymi swymi oczyma.

— O tak, — odrzekł tonem, jakby mówił: bezwzględnie. Ale jeśli dotąd nie wierzył, to miał teraz dowód wyraźny, że dziewczyna nie wie nic o ważności jego osoby.

— Byłam pewna, że tak jest. Przypuszczam, że pan nie rozumie dobrze amerykańskich dziewcząt, albo dziewcząt wogóle. To mało kto

potrafi, z wyjątkiem poetów i powieściopisarzy. A może pan jest poetą?

— Co to, to nie!

— Tak pan się broni, jak gdyby się spytała, czy pan jest złodziejem kieszonekowym. Czy pan ma autorów w pogardzie?

— Nie chciałbym być literatem. A pani?

— Odważył się pan na to pytanie, aby poprowadzić bardziej przyjacielską rozmowę. Lecz nie miał jakoś szczęścia, chociaż dziewczyna roześmiała się.

— A ja jestem autorką, — rzekła. — Piszę powieści.

— Pani żartuje.

— Wcale nie. Skąd to przypuszczenie?

— Bo... pani nie wyglądała na osobę pisać.

— Oczywiście, pewnie pan chciał mi powiedzieć komplement. Kobiety piszące nie wyglądają w naszych czasach na straszdyła, nawet jeśli dawniej tak było.

— W każdym razie jest pan zbyt młody.

— Pisałam nowe i drukowałam je od szesnastego roku życia. Kilka upłynęło już od tego czasu. Niech pan nie mówi, że to niepożądane. Nawet przeciętna amerykanka może się spodziewać czegoś subtelniejszego od przeciętnego Anglika.

— Czy pani jest przeciętną Amerykanką?

— A czy pan jest przeciętnym Anglikiem?

— Czy to ładnie odpowiadać na pytanie pytaniami?

— Podobno to wybieg, właściwy Amerykanom. Czy pan o tem nie wiedział?

— Nie, — odrzekł Loveland. — Słusznie się pani domyśliła, że o Amerykanach wiem niewiele. Aby się czegoś nauczyć, jadę właśnie do Stanów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

się wydać mu skarby z Lourdes — środkami francuskimi prowadzący wojnę Niemcy wojnę”. (Action française 3 Sept. cytowane w „Münch. Allgem. Rundschau” nr. 25; 19. str. 4 sq.). I pomyśleć sobie, że są tacy ludzie, którzy tak blednie czytają i im wierzą. A no, „calumniare audacter, semper aliquid haeret”.

Tymczasem ten źle rozumiany i szkalowany papier ciągle pracuje nad tem, by umniejszyć choć w części okropności wojny. Wiemy, że jak po grudzie idzie sprawa wymiany ciężko rannych jeńców — a oto znowu nowa akcja papieska. Doniosły dzienniki niemieckie i włoskie („Köln. Volksztg.” 467; „Corriere d'Italia”, że hr. Santucci udał się do Szwajcarii z propozycją Benedykta XV do rządu związkowego, by żołnierze francuscy i niemieccy ciężko ranni mogli być leczeni w Szwajcarii na koszt obu rządów. Potem znowu doniosły dzienniki że papież pertraktuje z rządem niemieckim, austriackim i tureckim w sprawie jeńców rosyjskich, serbskich i czarnogórskich, a z Rosją, Czarnogorą i Serbią w sprawie żołnierzy austriackich i tureckich. Jaki był wynik tych pertraktacji, dotąd niewiadomo.

Oburzenie w Niemczech z powodu dzieła: La guerre etc. ciągle wzrasta: ciągle jeszcze zajmują się tą książką, tembardziej, że ze strony francuskiej zapowiedziane są dalsze „autentyczne” dokumenty. Sądy jednak wydawane o tej książce są nieraz tego rodzaju, że spytają należy, czy w tych czasach rozbudzonych namiętności w ogólności możliwym jest pisać „sine ira et studio”. Tak np. historyk Finke z Fryburga wyraża się o Guerre etc.: „Sie sind für uns nichts anders als Beiträge zur französischen Schmutz und Schundliteratur” („Köln. Volksztg.” 467). Jeszcze ostrzej i namiętniej omawia tę książkę Dr Pfeiffer w liście otwartym do Baudrillarta („Köln. Volksztg.” 500) tłómacząc się tem, że odpowiada tylko w tonie, jakiego użył Baudrillart. Powiada, że oświadczenie przeszedł całą drogę, którą szła armia niemiecka i zbierał dane autentyczne. Dlatego też z oburzeniem odpiara zarzut jakoby Niemcy umyślnie niszczyli kościoły, obrazy, jakoby orgie wyprawiano w świątyniach. Za oszczerstwo uważa twierdzenie śmiałe, że Niemcy w Polsce przeszło 1000 (?) kościołów mieli zniszczyć (?) lub spłądować (?). Że trzeba było w Belgii nieraz surowo postąpić wobec ludności, to winne temu same władze belgijskie, które ludność cywilną podburzały do walki: tak było w Louvain i prawie 100 miejscowościach, gdzie ludność cywilna występowała wrogo przeciwko armii. W tekście „la guerre” i w albumie dużo jest faktów przekręconych, fotografii tendencyjnie zdejmowanych — ale on może przedstawić autentyczne dane stwierdzone przez urządy spraw zagranicznych. (Die Völkerrechtswidrige Führung des belgischen Volkskrieges); tam znajdzie Baudrillart dowody jak to bestyalski i nieludzko obchodzono się z zabitymi żołnierzami niemieckimi, jak strzelano do rannych i t. d. Zobaczyć może fotografie dzieci pozabijanych przez bomby lotników w Ludwigshafen, Schlettstadt, Karlsruhe i t. d. a i autentyczne dokumenty z Klajpedy. Radzi mu też przeczytać dziełko: Les femmes de France pendant la guerre, (Paris, Godchaux et Cie) i przypomnia na ostatek przekazywanie: „Nie mów fałszywego świadectwa przeciwko bliźniemu swemu” (Exod. 20, 16). Niemców oburza tylko to generalizowanie tendencyjne, że mogły być pewne poszczególne wykroczenia wobec ludności tego nie zaprzeczają, ciekawe jest w tym względzie zdanie Engelberta Krebsa w dziełku: die Stunde unserer Heimsuchung (cytow. w Münchener Allgem. Rundschau nr. 25; 19. VI. 1915 str. 431), przytaczamy je dosłownie: „Wenn in vielen geistlichen Kreisen Belgiens das Gefühl aufkam dieser Krieg sei ein Krieg des protestantischen Preussentums gegen das katholische Belgien, so habe das seinen Grund in dem antikerikalischen Gebaren mancher deutschen Soldaten und Offiziere”. „Jeżeli w kołach duchów Belgii powstało wrażenie, że ta wojna jest wojną protestanckiego prusactwa przeciwko katolickiej Belgii, to na swoją przyczynę w antykerikalnym zachowywaniu się niektórych żołnierzy niemieckich i oficerów”.

Ozgo masoneria włoska spodziewa się po wojnie świadczyć słowa w medyałaniskim dzienniku „Italia” (według „Neue Zürcher Nachrichten” cytow. w „Allg. Rundschau” 25, 432): „silna Italia robi na zawsze koniec, ze świętym oszustem w Rzymie”. Ponieważ „Francya i Anglia walczą w obronie demokratycznych hasel i religijnej(?) wolności” więc trzeba popierać ich usiłowania (z takiego cyrkularza medyał. Wielkiej loży); celem wojny będzie „ogólne zbrotanie się ludów, gdzie nie będzie ni tronów ni oltarzy”.

Jak się to zmieniają czasy i zapatrywaliśmy. Nie tak to dawno, bo dopiero 3 lata w zaproszeniu na 5 międzynarodowy zjazd masonów w Luxemburgu pisano: „zapobiegać wojnom jest jednym z najważniejszych celów wolnomularstwa w całym w świecie. Precz z wojną”. (Münchener Rundschau nr. 23, str. 391, u. 1). Postępowanie masonów włoskich, ich podjudzanie do wojny dało masonerii i węgierskiej i niemieckiej sposobność do ogłoszenia „wyjaśnień”, możnaby powiedzieć sprostowania. Łoże masonichijskie „Zur Kette” — zum aufgehenden Licht an der Isar; In Treue fest — zaznaczają (dnia 1 VI. 1915), że masoneria nie jest w tem znaczeniu międzynarodowa jakoby jakaś jedna najwyższa władza kierowała wszystkimi według jednakich zasad — lecz w każdym kraju łoże rozwija się zależnie od kultury i stosunków. Włoska i francuska masoneria zwyrodniała, służąc celom politycznym — niemiecka ma na celu dobro ludzkości. Z francuską np. masoneria od roku 1870 nie utrzymują łoże niemieckie żadnych stosunków — tak samo z powodu różnicy zapatrywań i angielscy masoni nie wiążą się z francuskimi. Masoneria niemiecka popiera postępowanie włoskiej jako zbrodnicze, zrywa z nią wszelkie stosunki i w działaniu włoskich wolnomularzy widzi „nadużycie masonichijskiego imienia”.

Peem.

W uwolnieniu Lwowie.

W uzupełnieniu wiadomości podanych przez nas wczoraj — otrzymujemy od osoby, która najazd rosyjski przeżyła, następujące autentyczne uwagi:

„W wielu pismach znajduję niedokładne opisy pierwszych chwil zajęcia Lwowa przez Rosjan i ich postępowanie gospodarki. Oto kilka szczegółów zaczerpniętych z pierwszego źródła.

Natychmiast po wkroczeniu wojsk rosyjskich ci członkowie Rady m. którzy we Lwowie pozostali, zgromadzili się, o ile pamiętam około ratusza i tam wiceprezydent Rutowski wystosował do generała Rode kilka słów w języku francuskim, prosząc o oszczędzanie miasta. Nie było to oczywiście powitanie, ale nieunikniona formalność, która uchroniła Lwów przed rabunkiem. Znacznie później, gdy hr. Bobriński został jenerałem gubernatorem okupowanej Galicji. Rada m. z p. Rutowskim na czele była zmuszona przedstawić się nowemu wielkorządcy. P. Rutowski przemówił po polsku i francusku z wielką godnością i nadzwyczaj wstrzemięźliwie. Hr. Bobriński odpowiedział po rosyjsku, poczem jeden z obecnych tam urzędników namiestnictwa przetłumaczył jego przemówienie na język francuski. Hr. Bobriński oświadczył, że jego zadaniem jest zjednoczenie wschodniej Galicji jak najciszej z Rosją, a dopiero skoro wojska rosyjskie zajmą Galicję zachodnią, będzie on tam urzeczywistniał zasady wyłuszczone w odezwie W. Księcia...

Administrację rosyjską we Lwowie stanowili obok Hr. Bobrińskiego, gubern. lwowski Mielnikow i gradonaczelnik pułkownik Skallon. Galicję wschodnią podzielił Rosyjanie na dwie gubernie: tarnopolską i lwowską. Gubernatorem tarnopolskim był niejaki Czartoryński, znany z niechęci do Polaków.

Wszyscy ci dygnitarze zakoończyli teraz swoje na szczęście bardzo efemeryczne urzędowanie”.

Notatnik.

Jako sen nocy lotniej pierzchnęło wielkorządztwo grafa Bobrińskiego w lwowski pałac „pod kawkami”. Jeszcze, zda się, drżą w powietrzu wypowiedziane z balkonu tego pałacu uświęcone słowa jego carskiej mości o „perle” korony Romanowów. Jeszcze zdają się płynąć na skrzydłach ulatującego snu ostatnie dźwięki bielsadnych wiatów ku ezi „odzyskanej” Rusi nad — Dunajem i Wiskłą. Hr. Bobriński, przecierając senne oczy, może zadumać się nad znikomością i zmiennością rzeczy ludzkich. Tu był, tu władał i urządał. I tylko smętne pozostało wspomnienie. Gdzież jest, o wdzięczną gubernio rzeszowska? Gdzie mie ujeżdż leżajskie i dąbrowskie? Gdzie gubernatory i poliemajstry, gdzie sprawniki i naczelniki? Rozwiązano wszystko, jak dym. Orly Habsburgów wzbily się na przyczółki lwowskich pałaców rządowych. Czarno-żółte sztandary powiewają z szczytów. Dla grafów Bobrińskich, urządzających się na ziemi nieswojej, płynie ztąd trzęziwca nauka, że zbyt wczesnie i zbyt trwale nie należy rdnować się z uwięcia gniazda pod cudzą strzechą. Miasto Lwów, niegdys nasze, jest znowu nasze. Nad mazurskim Dunajem i Wiskłą nie żyje nie ma Rusi, wygrzebanej chytze w fałszywych pergaminach. My, prawi posiadacze tych ziem, jesteśmy tu trwałym pojęciem — reszta jest snem, który przychodzi i mija, choćby się marzył nawet przez... dziesięć miesięcy.

Z. O. P.

Kurier wojenny.

Walki we Francyi.

Jak gdyby celem odwrócenia uwagi od wypadków dokonujących się w Galicji, podejmują Francuzi i Anglicy bezskuteczne uderzenia we Flandryi, Szampanii, Argonach i Wogezach. Po dwóch dniach epizodów francusko-anglijskich Francuzów i Anglików, połączonych z wielkimi stratami, które wykonano w drugim tygodniu maja po obu stronach kanału La Basse, ponowiono nie między 13 a 19 czerwca, z prawie równym wynikiem na tym samym terenie i znowu z tak wielkimi stratami, tak że od tego czasu gwałtowność ataków tamże znacznie osłabła.

Czwóroporozumienie potrzebuje naturalnie czasu, żeby się wzmacnić i wypełnić na nowo przerzedzone szeregi.

Na pozór uderpili najwięcej Anglicy, lecz Czwóroporozumienie podnosi przeciw nim dobyte otwarcie zarzut, że mało czynią. Istotnie Francuzi walczą na froncie rozciągłości przeszło 500 km. ze zaciętą i godną podziwu, którą nawet nieprzyjacieli urzędowo uznaje; jenerałowie francuscy odznaczają się odwagą, czego dowiedli, ponosząc wielokrotnie śmierć bohaterką na placu boju, podczas gdy Anglicy ograniczyli się na względnie wązki pasek operacyjny wynoszący około 50 km., a mimo niezaprzeczonego osobistego męstwa oficerów, nie mogą naprzód postąpić. Ich ataki „głasnawo zarodku” jak się o tem wyrażają niemieckie sprawozdania wojenne.

Również i wczorajsze sprawozdanie donosi wyłącznie o walkach na południe od kanału La Basse, zatem tylko z wojskami francuskimi, które wykonywały szczególnie gwałtowny nocny atak na stanowiska „labiryntu” na południe od Neuville. Niemniej i na wyżynach Mozy pojawiają się tu i ówdzie żywe francuskie ataki, lecz zawsze z ujemnym wynikiem.

Mimowoli nasuwa się pytanie, jaki cel mają te francuskie ataki powtarzające się bez końca? Czy aby nieprzyjaciela skruszyć? W przebiegu jedenastomiesięcznej kampanii mogli przecież nieprzyjacieli przyjsć do przekonania, że to jest bezowocnym usiłowaniem wobec niemieckiego żołnierza.

Jeśli zaś sądzą, że swe wojsko wyszkolią w ogniu i uczynią zdutem do skutecznego poniesienia się naprzód, to jeszcze więcej się mylą, gdyż najpierw wojna w rowach strzeleckich zupełnie się do tego nie nadaje, a powtóre, wielkie straty, które Francuzi ponoszą bezustannie, raczej obniżają wartość moralną żołnierza, aniżeli ją miały podnieść.

Wojna włoska.

Zestawiając wypadki, które zaszły na granicy włosko-austriackiej od nastania tamże stanu wojennego w dniu 24 maja b. r. najbezsronniejszy sędzia przyjsć musi do nader niepoehlebnego przeświadczenia zarówno o włoskim kierownictwie wojny, jak i tamtejszym żołnierzach. Pomimo niebawalej przewagi sił po stro-

nie włoskiej wyniki ofensywy włoskiej są po czterech całych tygodniach jej trwania wprost marne. Uderzenie w kierunku Trydentu speliło na niczem, nad rzeką Sočzą zwracając się ataki nieprzyjacielskie na odcinek Plava, na północ od Gorycy, gdzie jednak w przedpłu umocnieni austriackich łamie się wszelkie usiłowanie posunięcia się dalej ku wschodowi. Straty nieprzyjaciela wynoszą w tym jednym punkcie około 12 tysięcy w zabitych i rannych. Uderzenia pod Monfalcone nie przedstawiają również dotąd żadnego poważniejszego wyniku. Wobec tego należałoby chyba sądzić, że ta od miesiąca trwająca ofensywa włoska u podnóża Alp i Krasu jest co najwyżej manewrem dla efektu lub przeprowadzenia umocnień na wypadek ofensywy austriackiej, która podobnie jak to było za marszałka Radetzky'ego od jednego uderzenia zlamala nieprzyjaciela.

Z sejmu chorwackiego.

Na porządku dziennym śródownego posiedzenia sejmu chorwackiego załatwiono sprawę przedłużenia ugody finansowej z Węgrami.

Jeńcy z pod Arras.

Dokończenie.

Wiemy, że w tych walkach pod Arras, wzięliśmy 1500 jeńców. Dziś jest ich już więcej. Jest to ładna liczba, jeśli się przypomni, że trzymaliśmy się wyłącznie tylko defenzywy, a jak na zachodni teren, jest to duży sukces. Bo tu nie spadają pułki niby deszcz z drzew jak to w Rosyi, tu siedzą uparcie w swych janiach borsuczych i każdego człowieka trzeba, że tak powiem brać z osobna. Tych tysięcy pięciuset doprowadzono już dawno, ale dzisiaj przyszli nowi, których odwiedziłem w bocznym dziedzińcu koszar. W głównym dziedzińcu koszarowym ćwiczy się kilka kompanii naszych żołnierzy, a tu, o trzy kroki stantąd — przyklejli oni, którzy wczoraj jeszcze walczyli i którym broń zabrano z ręki.

Jest ich około pięćdziesięciu. Siedzą i leżą w słońcu, zbryzgani brudem i krwią, tak jak ich wydała bitwa. Kilku oblepionych jest suchą gliną aż po samą pierś. Ten i ów ma opatrunk, lekkie okaleczenie na ręce, na głowie. Jeden siedzi oparty plecami o ścianę, patrzy tępym wzrokiem w niebo i drży z zimna mimo piekielnego upału. Większa część jednak już przyszła do siebie, wzrok ich jest jasny i spokojny. Tylko dwóch czy trzech wśród nich ma czerwone spodnie. Wszyscy inni mają gołębioszare, czy też jeśli kto woli — gołębio-sine, długie mundury z mocnego prawie piłśniowego sukna, na głowach czapkę gołębio szarą. Jest to wojsko doborowe.

„Ludzie ponad czterdzieści lat inaję wystąpić”

Podchodzą, sześciu, ośmiu, dziesięciu. Z półtora pięćdziesięciu! Bóg wie, czy wszyscy mają powyżej czterdziestki, może myślą, że tu dają „starszym semestrom” papierosy, udogodnienia, niewiadomo co. W każdym razie są to wszyscy już niemłodzi ludzie, kilku jest już siwych. Jestem tak zaskoczony, tak wstrząśnięty, że słów mi braknie. Jak strasznie musiała szaleć wojna pomiędzy meżami Francyi, że tu oto stoi ich dziesięciu na pięćdziesięciu, dziesięciu ojców rodzin, posiwiatych i postarzałych. Wszyscy są zrezygnowani i umięją się zachować. Większa część z nich to chłopcy i rzemieślnicy. Tak, to było straszne! To był najstraszniejszy ogień, jaki sobie można wyobrazić. Odejęci ich zapora z bijących bez przerwy granatów. Mają już tego dosyć! „Tak, mój panie, człowiek się bije, nie jest się znowu tchórzem, walczy się za ojczyznę, którą się kocha, tak jak pan kocha swoją, człowiek bije się do ostatniego tchu — ale co za wiele, to za wiele. Ludzkie nerwy nie są obliczone na takie potężne eksplozje! Nie, tego już było dosyć, dosyć, za wiele, za wiele! Byłem ja w Szampanii na wiosnę, ba, ale to nie było nie wobec tych walk! Nie! Mogę panu powiedzieć — ale nie, niema takich słów, żeby to opisać...”

„Mielicie ciężkie straty?”

„Ho, ho, ho! Ciężkie straty! Czy nie mieliśmy ciężkich strat? Tak mój panie, mieliśmy o-kropne — ale także wy, wy także mieliście ciężkie straty. Tego nie możecie zaprzeczyć. Co to za wojna!”

Jeden, suchy, długi, z chorą, żółtą twarzą i z zaognionem prawem okiem potrzasa bezustannie głową w zamyśleniu. Straszny ogień — on potrzasa głową, ciężkie straty — on potrzasa głową, dosyć, dosyć, on potrzasa głową i kaszle przetyk. Tak, z pewnością, dość, dość. Ten jest jeszcze zupełnie zmiażdżony. Nie mówi nic, ale potwierdza, podkreśla. Jest smutnym, melancholijnym echem.

Odamek granatu musnął go po twarzy, zabrał ze sobą kawałek brwi, rozek powieki i zostawił ślad na nosie. Winszuję mu, trochę głębiej, a eoby z pana zostało?

Ale on wstrząsa żółtą głową i spogląda na mnie chorem oczami. Ach pocóż? Dla niego nie ma pociechy.

Nielatwo jest rozmawiać z jeńcami. Wystarczy słowo, spojrzenie, zmiana postawy — już ich zaufanie uchodzi jak zdmuchnięte. Tracą się wzajemnie, wytrzeszczają oczy na mówiącego, tak że przestaje mówić, milieją. Wówczas wszystko przepada, nie już in nie rozwija języka. Trzeba wyczuwać, gdy grozi taka chwila i nadawać rozmowie nowy, objętny obrót.

Sprawa „ciężkich strat” była tym właśnie momentem krytycznym. Mówiący powiedział za

wiele, chociaż niczego przecie nie zdradził, oni to czuli, a ponieważ czuli to oni, odezwał i on również. Stali się oziębliymi.

„Biliście się nad podziw”, mówię. Oni kręcą się oniesmieleni, zakłopotani, milczą.

Wybieram sobie jednego człowieka, który ma na sobie cienki, nędzny kitel płócienny zamiast niebiesko-szarego.

„Et toi, mon ami, jak ty wyglądasz?”

Towarzysze, niebiesko szarzy eleganci wybuchają śmiechem. Wzruszające jest, jak on się wstydy. Patrzy na nich, na mnie, wije się z zakłopotania. Rozpoztała dłoń, ogranicza mnie od swych towarzyszy: „Mój panie!”

Tak, granat ściągnął z niego ubranie. Wpadł do leja po granacie, mundur mu się spalił, a łachmany opadły z pleców. Tosamo stało się z pantalonami. Dobrze jeszcze, że jest ciepło! On deklamuje, a towarzysze się śmieją.

„Jest pan dzielnym żołnierzem takim samym jak inni. Przecie to wszystko jedno, jak pan wygląda”.

„Tak, ale to tak bez sztyku!”

Niedowierzenie znikło. Zapytują, dokąd się ich powiezie? Czy mogą dać wiadomość krewnym? „Ja jestem z Roubaix, czy nie mógłbym napisać do mojej żony? Nie mogłem jej przelać wiadomości od samej jesieni”. Pomówię z oficerem.

Jedną pociechę, jedną bardzo ważną i przedziwną pociechę można zawsze dać jeńcom: „Wojna skończyła się dla was”.

Ich spojrzenia spoczywają na mnie, nieme i jasne. Te spojrzenia mają mówić: Pan to nazzywa pociechą, być jeńcem? Jesteśmy żołnierze, wolelibyśmy raczej walczyć dalej za nasz kraj! Oni są dumni i nie radziby, żeby obcy widział ich radość, że sprawa skończyła się dla nich, a oni — żyją. Ale potakują, a twarze ich wypogadzają się. Ten zamyślony wznosi żółtą głowę i wydaje głębokie westchnienie, splatając kurezowo palec. Tak, tak, tak...

Lecz ów w kitku płóciennym śmieje się całą twarzą i promienieje zachwytem: „Tak, chwala Bogu, mój panie, dla nas wojna się skończyła!”

KRONIKA.

Z miasta. Skwar, trwający od szeregu tygodni, odczuwamy dotkliwie, grozi nam on posuchą, uzupełnieniem kłes, jakie ponieśliśmy. Wypalone miejscami trawniki plant są małym obrazkiem, jak przedstawiają się pastwiska i łąki, jak wypadły pierwsze plony traw i koniżyny. Mieszkańców miast dotyka bezpośrednio posucha, zaznaczająca się tunaniami kurzu z nieskrąpanych ulic i szos, które podścielono przewalcowanymi podgórskimi wapieniami, wytwarzającym grubą białą gryszącą powłokę, która gnana wiatrem osadza się na gzymsach domów, nie pozwalając na otwarcie okien.

Codziennie popołudniu pokazują się chmurki, zrywa się wiatr i zdaje się, że przyniesie burzę, że ulewa zmyje miasto, okapie drzewa i krzewy, odświeży duszną atmosferę — niestety, nadzieje przy-kają, utrwalając panowanie kurzu, niemylących pachów i wszelkiej udręki, jakie przynoszą.

Magistrackie „Smoki” i beczkowozы stoją bezczynne, pozbawione zaprzęgów, czekają kiedy gmina urządzi rekwizytę, kiedy konie, odprężone od powozów — wprężą-

gnięte zostaną do aparatów czyszczenia miasta, a tramwaj miejski, wreszcie dorożkarz w zupełności może je zasapik tak, jak to przystoi zdemokratyzowanemu miastu. Jak pięknie będą wyglądać te paradery przy beczkowozach spryskujących rozpalone betony lub szosy. Niech i one zapracują na drogi owies i paszę. Sądzimy, że i fiakrzy pozbawieni zarobków za stosownym wynagrodzeniem mogą użyć swych koni i w godzinach bezczynności udzieli pomocy zarządowi czyszczenia miasta.

Deszczu! Deszczu! słyszy się te błagalne wołania, a nim on nastąpi, z ust każdego krakowianina brzmi bezustanna prośba do zarządu miasta, by za każdą cenę starał się skrapiać ulice, nie niszczytych resztę płuc, jakimi niedoszli pospolitacy rozporządzają.

By nie wysypywał kamieniem wapiennym dziur w szosach, bo kamień ten okazał się bezużytecznym nawet na drogach gminnych drugiej klasy, a zatem nie zastępuje na zaszczyt pokrywania nim ulic śródmieścia, jak Karmielickiej i Łobzowskiej, gdzie tunajni kurzu wystraszają wszystkich mieszkańców.

Gospodie nasze białają na brak wody do stołu, błagają w imieniu swych rodzin o otwarcie wodociągów choćby na chwilę w południowych godzinach. Pozatem, by uwzględnić zakłady przemysłowe i piekarnie, które nie mogą się obejść bez dopływu wody, a stróże i organa kontrolne wykonują bezwzględnie przepisy, narażają na zniszczenie pieców i kotłów w zakładach przemysłowych u tych, którzy nie postarali się o wyłączenie wodociągów. Dozór powinien być wprowadzony raczej przeciw marnowaniu wody przez nieogrzanych mieszkańców, zbierających zapasy, których użyć nie są w stanie.

Z Nowego Łezyna, Wagstađu i innych miejscowości powracają ci nieleżni, których przy ponownym przeglądzie t. z. „Presentierung” uznano za niedolnych do służby wojskowej. Część została poddana oględzinom w szpitalach, gdzie po zbada-

niu przeznaczeni zostaną do komisji superarbitralnej, zwalniającej od służby wojskowej.

JE. Ks. biskup Dr. Józef Sebastian Pelczar powrócił do Przemysła i objął swój arcybiskupski urząd. Ks. biskup Dr. Pelczar zajął się natychmiast akcją ratunkową dla zrzuconych wypadkami wojennym ludności i organizacją komitetów ratunkowych w dycezyi przemyskiej. Komitety te pozostają w ścisłym związku z krakowskim biskupim Komitetem.

Administratorem parafii św. Szczepana, osieroconej przez śmierć sp. prepozyta Ks. Bonarowicza, został zamianowany długoletni wikaryusz tej parafii Ks. Leon Katana.

W sprawie przyłączenia Podgórza do Krakowa odbyły się wczoraj w Magistracie krakowskim narady, których przedmiotem była organizacja filii Magistratu w Podgórzu. W sprawie tej Magistrat w najbliższych dniach wyda potrzebne zarządzenia.

Rok szkolny zakończył się wczoraj w Krakowie w różnych zakładach naukowych krakowskich, szkołach klasztornych i pensjonatach. Po uroczystych nabożeństwach nastąpiło rozdanie świadectw. Na ulicach zapanował ożywiony ruch młodzieży uszczęśliwionej, że będzie mogła zająwać wakacyjnych wycośców.

Sąd krajowy wyższy, który od czasu ewakuacji twierdzy, miał siedzibę w Olomutcu, wraca do Krakowa 29 bm. Prezydent sądu wyższego Ekse. Hausner wraca do naszego miasta w dniu 1 lipca.

W sprawie ewakuowanych do Chocenia i Libnicy. Na zebraniu obywatelskiem, urządzonem przez Komitet dorącznej pomocy dla ewakuowanych, chwalono, by poczynić starania, celem uzyskania zezwolenia władz na wolny powrót uchodźców powiatów uwolnionych od najazdu wroga. Sprawa ta, jak się dowiadujemy, ma być poruszona na zebraniu wspólnem trzech pokrewnych instytucji dla niesienia pomocy ewakuowanym, to jest: Komitetu obywatelskiego, Komitetu dorącznej pomocy, i Komitetu pp. Leowej i Hagenowej dla ewakuowanych z nad Dunajca. Sprawa powrotu wygnanych do kraju staje się tem aktualniejszą, że otrzymaliśmy z baraków z Libnicy wiadomość, która opiewa, iż wygnańców polskich ma się przesiedlić do Czech, a Libnicę przeznaczono dla uchodźców z Pobrzeża i Krainy. Koło Polskie powinno więc natychmiast poczynić kroki, by uchodźców z Libnicy nie przesiedlano już do Chocenia, lecz po prostu odesłano do kraju. Mamy nadzieję, że Koło Polskie nie zaniedba niczego, by uzyskać potrzebne zezwolenie.

Na zebraniu czwartkowym poruszono także myśl o to twierdzy krakowskiej sprządzić z baraków choceńskich wszelkiego rodzaju rzemieślników, których w Krakowie wielki brak, natomiast setki rzemieślników marnuje bezowocnie czas w Choceniu. Niewątpliwie Komenda twierdzy zgodzi się na powrót tak pożądanym w mieście pracowników.

Zgłaszanie się pospolitaków, urodz. w latach 1878—1890 i 1892—1894 włącznie, którzy mają się stawić do przeglądu dodatkowego wyznaczonego w Skoczowie, w dniach 29 i 30 czerwca odbywa się w Wydziale wojskowym magistratu krakowskiego Nr. drzwi 36.

Zgłaszanie się pospolitaków urodz. w latach 1865—1872 włącznie odbywa się w dalszym ciągu.

Egzamin dojrzałości w gimn. św. Jacka odbył się pod przewodnictwem rady rząd. Stanisława Bodnarskiego, dyrektora zakładu, dnia 21 czerwca. Świadectwo dojrzałości otrzymali: 1. Goliński Jan (z odzn.), 2. Kosek Konstanty (z odzn.), 3. Kral Eugeniusz (z odzn.), 4. Krant Stanisław (z odzn.), 5. Olszowski Franciszek, 6. Steinberg Maurycy, 7. Wachholz Wilhelm (z odzn.), 8. Weber Artur. — Jeden uczeń odstąpił od egzaminu usteznego.

Egzamin dojrzałości wo filii c. k. gimn. św. Jacka w Krakowie odbył się w dniach 23—25 czerwca br. pod przewodnictwem rady rząd. i dyrektora, Józefa Winkowskiego. Uznanie za dojrzałych: Czerwinski Włodzimierz, Firla Kazimierz, Fischel Tobiasz, Friedner Fryderyk, Hoffmann Maksymilian (z odzn.), Katzner Józef (z odzn.) Kisielski Leopold (z odzn.), Kleimberger Izrael, Kogut Karol, Lasser Mojżesz, Mazanek Jan (z odzn.), Ostrowski Józef (z odzn.), Pinkusfeld Adolf (z odzn.), Seiden Szymon, Węgrzyn Franciszek, Żwirski Stanisław. Nie reprobowano żadnego; jeden eksternista w ciągu egzaminu odstąpił.

Wpisy do klasy I. wo filii c. k. gimn. św. Jacka w Krakowie (Starowiśna 48) odbędą się dnia 28 czerwca od godz. 11, wyjątkowo także wcześniej; zgazmina wstępne do kl. I. dnia 30 czerwca od g. 8 rano.

W I. szkole realnej, umieszczonej tymczasowo w budynku przy ulicy Długiej, 1. 11, odbędą się egzamina wstępne do klasy I. dnia 2 lipca od godziny 8 rano. Wpisy do tegoż egzaminu odbędą się dnia 20 czerwca i 1 lipca od godz. 9 do 12 przed południem. Do wpisu należy przynieść metrykę, świadectwo szkolne.

Egzamina prywatne i wstępne do kl. II.—VII. odbędą się 8 lipca br.

W gimnazjum żeńskim im. król. Jadwigi w Paacu Spiskim odbył się egzamin dojrzałości pod przewodnictwem p. Rady Rządowej Tomasza Soltyśkiego w dniu 14 i 15 czerwca. Egzamin złożyły następujące uczennice:

Dębska Helena, Kublińska Jadwiga (z odzn.), Kublińska Janina (z odzn.), Kuczyńska Zofia, Kumińska Marya (z odzn.), Łapińska Zofia (z odzn.), Marusińska Marya (z odzn.), Piotrowska Zofia (z odzn.), Polówna Anna (z odzn.), Różycka Marya (z odzn.) Setkowiczówna Karola (z odzn.), Skrocka Kazimiera, Uhmianka Bronisława. Egzamina wstępne i prywatne odbędą się dnia 25 czerwca w poniedziałek o godz. 9. rano. Termin po fe-wach ogłoszony zostanie później.

Z teatru ludowego. Dziś w niedzielę popołudniu o godzinie 3.30 premiera krotoczwili „Ach to Zakopane” — wieczorem o godz. 7.30 po raz drugi wcielił „Czarna Małka” z J. Solnickim w roli a-rasza.

Sensacyjna rozprawa. W dniu 14 lipca br. odbędzie się w sądzie krajowym karnym po ukończeniu śledztwa rozprawa przeciw E. Grünutowi o

Repertuar teatru miejskiego.

Niedziela: o godz. pół do 4 „Robert i Bertrand operetka Anczyca.

Niedziela: o godz. pół do 8 „Hotel Pompadour”.

Wtorek: o godz. pół do 4 „Wesele” Wyspiańskiego.

Wtorek: o godz. pół do 8 „Hotel Pompadour”.

Sroda: „Roskosze ojcostwa”, farsa Bissona.

Czwartek: „Hotel Pompadour”.

Repertuar teatru ludowego.

W niedzielę o godz. pół do 4 po południu premiera „Ach to Zakopane” krotoczwilem.

W niedzielę o godz. pół do 8 wieczorem „Czarna Małka z Czarnej Wsi” wcielił ze śpiewami i tańcami, występ J. Solnickiego.

Kronika zamiejscowa.

Obchody na uczczenie uwolnienia Lwowa. Z wszystkich miast i miasteczek przychodzą sprawozdania z obchodów, świadczących o radości, jaka panuje w kraju z powodu uwolnienia Stolicy. W Oświęcimiu przystrojono domy

Wznowił się pochód z pochodniami i po-
chodem w kierunku Starostwa, gdzie burmistrz p.
przemówił podkreślając lojalność miesz-
kańców i szerząc radość z powodu odsieczy stolicy.
Na mowę burmistrza odpowiedział w serdecznych
słowach kierownik Starostwa p. Doschot. W Rze-
szowie również przystrojono domy i balkony w oto-
czeniu kwiatów i zieleni widniały portrety cesarza.
Wieczorem nastąpiła rześka iluminacja i pochód.
Przemawiał w podziękowaniu ludności kierownik
Starostwa p. Leszczyński. Następnie zatrzymał się
pochód przed kasynem miejskim, gdzie przemówił
do zgromadzonych w języku niemieckim wyższy
oficer. Dzisiaj odbyło się nabożeństwo dziękczynne.

Centralny Komitet opieki moralnej w Wiedniu
otworzył w barakach w Choceniu „biuro”, na czele
którego stoi p. dyr. Moissak, i założył magazyn u-
biory i bielizny.

Powiat sochaczewski według doniesienia „Ku-
ryera Warsz.” znajduje się zupełnie w gruzach. Pod-
komitet sochaczewski zebrał nazwy zniszczonych
wsi, miasteczek i folwarków, których wielką liczbę
ogłasza pismo warszawskie i powiada: „potem!”
Większość powiatu przedstawia istną pustynię: zni-
kły lasy, zagajniki, ogrody, drzewa przydrożne,
owocowe, krzyska, figury, kapliczki, ogrodzenia.
Wartość zniszczonego inwentarza martwego, zbo-
ża, stert, biraków, kartofli itd. liczy się na miliony
rubli. Pożęta okopami ziemia straciła wszelką war-
tość dla rolników, wyrównanie bowiem powierzchni
gruntów dla ich uprawy i użytkowanie do zasie-
wów wymagać będzie czasu, pracy i kosztów ol-
brzymich. To też bawiący obecnie w Warszawie
ziemiańskie zbiegowie z pow. sochaczewskiego, zru-
nowani, pozabawieni warsztatów pracy, jedyni wi-
dzą ratunek w nadziei otrzymania odszkodowań
wojennych za poniesione straty.

W prywatnym gimnazjum realnym w Chrza-
nowie, posiadającym prawa szkół publicznych, egza-
mina prywatne z klas I—IV, tudzież egzamina
wstępne do klasy I. odbędą się w poniedziałek dnia
5 lipca.

Wykaz sekwestrowanych we Francji firm han-
dlowych i przemysłowych monarchii austriacko-
węgierskiej przeglądać mogą interesowani w biu-
rze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Następca prof. Lamprechta. Wydział filozoficzny
Uniwersytetu lipskiego postanowił przedstawić na
opróżnioną po śmierci prof. Lamprechta kate-
drę filozofii trzech kandydatów, a mianowicie prof.
Goetza ze Strassburga, prof. Brandta z Göttingi i
prof. Kerna z Frankfurtu. Jak sądzą, powołany bę-
dzie prof. Goetz.

Nowy rektor w Pradze. Rektorem Uniwersytetu
czeskiego w Pradze został wybrany na najbliż-
szy rok szkolny Dr Rudolf Dworak, profesor
wschodniego językoznawstwa.

Samobójstwo denuncjanta. Przed sądem karnym
w Bernie morawskim miała się w tych dniach od-
być rozprawa przeciwko Rudolfowi Schmidowi,
oskarżonemu o zbrodnię oszczerstwa. Schmid wiele
osób w bezimiennych doniesieniach oskarżył o po-
pełnienie politycznych przestępstw, przeważnie o
zradę główną.

Schmid przyznał się, że jego do-
niesienia były fałszywe. Na parę dni przed rozpra-
wą Schmid zasamobójczył się.

Wiadomości gospodarcze.

Wakacyjny kurs handlowy dla dorosłych. —
Z dniem 1 lipca br. zostanie otwarty we Wiedniu
w domu polskim przy Wallnerstrasse 1a, wakacyj-
ny kurs handlowy dla dorosłych (mężczyzn i ko-
biet, wiek lat 17) pod kierownictwem profesora
lwowskiej Akademii handlowej, p. Tadeusza Ki-
lińskiego. Na kursie tym, który będzie trwał 2 mie-
sące, będzie wykładana buchalteria w przedsię-
biorstwie towarowym i rachunki kupleckie. Każdy
frekwentant ma prawo dowolnego wyboru przed-
miotów. Opłata jest bardzo niska wynosi za cały
kurs po 20 koron od przedmiotu. Frekwentanci
kursu będą mogli po ukończeniu kursu złożyć we
Wiedniu egzamin rządowy, który na mocy osobne-
go zezwolenia odbywa we Wiedniu Dyrekcja
Lwowskiej Akademii handlowej. Wpisy na kurs
odbywają się codziennie od godz. 10—12 w kance-
larii kursów kupleckich Wallnerstrasse 1a. II p.

Żniwa na Węgrzech. W południowych Węgrzech
zbiór rzepaku w znacznej części już skończono, a
w wielu okolicach zaczęto sprząć żyta. W Banacie,
jak się spodziewają, żniwo skończy się wczesniej
niż po inne lata. W Baeska i okolicy Cisy płony są
zadawalające pomimo suszy, dzięki temu, że w o-
statnich dniach spadły obfite deszcze. W części
północnej kraju, jak również w komitatach zachod-
nich widoki nie są tak pomyślne. Wprawdzie ozi-
miny i tu bardzo dobrze się przedstawił, ale za-
siewy jare ucierpiały od suszy. Jednak i w tych
okolicach można liczyć na zbiór średni.

W sprawie wolów robończych. Prezydent c. k.
Namiestnictwa komunikuje c. k. Towarzystwu rol-
niczemu Krakowskiemu reskryptem z dnia 18
czerwca br. L. 13273 pr. że cena rekwizycyjna wo-
łów dostarczonych przez c. k. Namiestnictwo rolni-
kom galicyjskim zostaje podniesiona i od daty res-
kryptu będzie obliczona w stosunku 155 K za 100
kg żywej wagi.

Licytacja żrębait wojskowych. Komenda twier-
dzy zawiadomiła Towarzystwo rolnicze krakow-
skie, że w poniedziałek dnia 28 czerwca o godz. 8
rano na placu Groble odbędzie się publiczna licyta-
cja na żrębait wojskowe. Do licytacji tej mogą
być dopuszczeni wyłącznie tylko rolnicy, z wyku-
laniem wszelkich pośredników i handlarzy. Legi-
macje uprawniające do wzięcia udziału w licyta-
cji będzie wydawało c. k. Towarzystwo rolnicze
(Kraków pl. Szczęśliwski L. 8 III. p.) w godzinach
urzędowych (od 9—1 i od 5—7) rolnikom albo oso-
bieście znanym w Towarzystwie albo tym, którzy się
wykażą odpowiednim poświadczaniem z gminy lub
c. k. Starostwa.

Wiadomości kościelne.

Zmiany na stanowiskach i urzędach kościelnych
w diecezji krakowskiej. X. Leon Katan a zamu-
nowany administratorem św. Szczepana w Krako-
wie; X. Rudolf Kmieciński, kapłan diecezji
lwowskiej uwolniony od obowiązków wikaryusza
w Polbiedrze; X. Teodor Worek, neopresbyter,
przeznaczony do Polbiedrza.

Konkurs na probostwo św. Szczepana w Krako-
wie ogłoszony z terminem trwania do końca lipca
b. r.

Zmiany w parafii choceńskich. Od listopada ubie-
głego roku spełniali pracę duszpasterską w bara-
kach w Choceniu księża z diecezji krakowskiej,

ks. Karol Słowaczek, ks. Julian Malysiak i ks. Woj-
ciech Szerzik. Uwzględniając ich ciężką pracę,
szczególnie w czasie wielkopostnym, ksiądz biskup
Sapich udzielił księżom proboszczowi Słowacz-
kowi i Szeniowskiemu urlopu miesięcznego. Zastęp-
stwo w duszpasterstwie objeli księża: ks. Kazimierz
Prażmowski, ks. Jan Danek i ks. Roman Stojanow-
ski. Zastępstwo ks. proboszcza objął ks. Julian Ma-
lysiak. — Wymienieni kapłani sprawują już po-
wierzone im obowiązki duszpasterskie.

Biuletyn sztabu austro-węgierskiego

Wiedeń, 27 czerwca.

Urzędowo ogłaszają pod datą 26 czer-
wca:

Wschodnia grupa Pflanzerza odparła po-
nownie między Dniestrem a Prutem atak
daleko przeważających rosyjskich sił. W
przebiegu tych walk udało się nieprzyja-
cielowi nasz front na jednym miejscu prze-
łamać. Idąc w nocy w kilka rzędach do a-
taku, zbliżyła się aż do naszych stanowisk,
najbardziej naprzód wysunięta linia nie-
przyjacielska, albowiem będąc zupełnie
nieuzbrojoną i trzymając ręce do góry na
znak poddania się, z tych powodów nie
była ostrzeliwana.

Bezpośrednio przed niemi rzucili Rosy-
anie granaty ręczne, które mieli ukryte w
kieszeniach uniformów na nasze rowy strze-
leckie, poczem szeregi nieprzyjaciela, bę-
dące w tyle rzuciły się naprzód. Przybyłe
po naszej stronie posiłki wyrzuciły Rosyan
po zaciętej walce z powrotem ze stanowisk
i wzięły kilkaset jeńców. W ciągu dnia i w
ciągu nocy dzisiejszej także, powtórzły nie-
przyjacieli ataki na rozmaitych miejscach
frontu. Wszystkie te ataki Rosyan zostały
wśród ciężkich strat przeciwnika odparte.
Nasz front walki jest zupełnie niezmiennie-
ny. W walkach tych odznaczył się szcze-
gólnie pułk huzarów Honwedów Nr 6 i
chorwacka obrona krajowa. Przed resztą
frontu armii Pflanzerza panuje spokój.

Na wzgórzach, na północny wschód od
Żurawna i koło Chodorowa, trwają walki
dalej. Wojska sprzymierzone zdobyły
szturmnie kilka miejscowości i odparły ro-
syjskie przeciwniki.

Zresztą położenie w Galicyi jest niezmi-
ennione.

W Polsce rosyjskiej rozwinęły się walki
na linii Zawichost—Siemno—Iłża.

Zast. szefa sztabu jenerałego v. Höfer
marszałek polny porucznik.

Biuletyn Naczelnego kierownictwa armii niemieckiej.

Berlin, 27 czerwca.

Wielka główna kwatera donosi 26 czer-
wca:

Połud.-wschodni teren wojny

Armia generała Linsingena znajduje się
w postępującym naprzód ataku na półno-
cznym brzegu Dniestru. Prawy brzeg jest
jeszcze trzymany przez wroga koło Hali-
cza.

Od początku ataków nad tą rzeką w dn.
23 bm. zabraliśmy do niewoli 3500 jeńców.
Między Dniestrem a okolicą na wschód
od Lwowa odbywa się dalszy pościg.

Wschodni teren wojny:

Pułki wuertemberskie zdobyły szturmie
na południowy wschód od Ogledy (na pół-
noc od Przasnysza) po obu stronach poto-
ku Murawka, pozycje rosyjskie i utrzy-
mali je pomimo kilkakrotnych także no-
cnych kontrataków. Nasza zdobycz wyno-
siła 636 jeńców, 4 karabiny maszynowe.

Zachodni teren wojny:

Toczące się od kilku dni walki na ba-
gnety o częściowe nasze pozycje, znajdu-
jące się jeszcze w rękach nieprzyjaciela, na
północ od Souchez i w połowie drogi Sou-
chez—Neuville, ukończył się. Wczoraj-
szej nocy Francuzi wyparci zostali z na-
szych rowów. Dla pomocy nieprzyjacieli
ściągnięli wczoraj wieczorem jeszcze świeże
siły po obu stronach wzgórza Loretto i na
południe od Souchez. Wszystkie ataki od-
parto.

W Szampanii koło Souain rozbiliśm
częściowo pozycje nieprzyjacielskie.

Na wschód od Perthes Francuzi znisz-
czyli własne pozycje obronne przez fałszy-
we eksplozje.

Na wzgórzach Mozy, na zachód od Com-
bres odbyły się twarde walki.

Sam nieprzyjaciół po obu stronach Tran-
dee cztery razy zaatakował nasze rowy.
Ataki cztery razy załamały się w naszym
ogniu. Gdzie tylko nieprzyjacieli wtargnęli
do naszych rowów, zostali wśród wielkich
strat w walkach na bagnety odparty.

Na zachód od Trandee utrzymuje się nie-
przyjaciół jeszcze przy małym kawale ro-
wu, zdobytego 23 bm.

Ataki na nasze strażę przednie koło
Leintrey, na wschód od Luneville nie u-
dały się.

Od początku walki koło Arras walczyli
nasi lotnicy z przeciwnikami o pierwszeń-
stwo w powietrzu. Obie strony miały stra-
ty. Nasze nie były dalekimi. Od kilku
dni, jak się zdaje, my mamy przewagę.

Naczelne kierownictwo armii.

Wojna z Włochami.

Wiedeń, 27 czerwca.

Urzędowo ogłaszają 26 czerwca:

Nieprzyjacielski ogień artyleryjski na
froncie Isonzy trwa dalej.

Kilka ataków na nasz przyczółek mo-
stowy koło Gorycyi zostało ponownie
wśród wielkich strat Włochów odparty.

W tyrolskim i karyntyjskim obszarze
granicznym nie wydarzyło się nic, co by
miało znaczenie.

Zast. szefa sztabu jenerałego v. Höfer
marszałek polny porucznik.

Ostatnie walki

Według dzisiejszych urzędowych doniesień
przesunięcia, zmierzające do wyprostowania li-
nii bojowej sprzymierzonych, są w pełnym to-
ku. Obecnie walczy już armia jenerała Wo-
rscha na linii Iłża—Siemno—Zawichost (60
km) spychając nieprzyjaciela ku Wiśle; w ra-
wie równie szybkiej jak dotąd postępów tej o-
fensywy dokona się w niedługim czasie zajęcie
Radomia, oddalonego od Iłży tylko o 28 kilome-
trów. Na wielkim froncie między ujściem Tanwi
do Wisły a górnym Dniestrem (około 200
km) armie areyks. Józefa Ferdynanda, jener.
Mackensena i jener. Böhm-Ermollego położenia
swoje nie zmieniły i uciążają się w swem po-
siedaniu. Działająca nad górnym Dniestrem
armia jener. Linsingena, o której wczoraj donie-
śliśmy, że pewnie jej części ustąpiły przed nie-
przyjacielem na prawy brzeg tej rzeki, znajduje
się dzisiaj już w ataku na lewym brzegu
Dniestru, co jest potwierdzeniem wyrażo-
nego wczoraj przez nas zapatrywania, iż ma-
neuw, wykonany przez Rosyan nad górnym
Dniestrem, mieć będzie tylko przemijające zna-
czenie.

Bezczelowość tego uderzenia, zamierzonego ja-
ko oskrzydlenie, uznał zapewne także już sam
nieprzyjaciół, gdyż jak się dzisiaj urzędowo do-
wiadujemy, podjął podobne poruszenie skrzy-
dłowe na odcinku środkowego biegu rzeki
Dniestru przeciw stojącej tam armii jenerała
Pflanzerza-Baltina i tam udało się mu przełamać
nie frontu armii sprzymierzonych w pewnym
miejscu. W ciągu dnia dzisiejszego dowiemy się
zapewne o szczegółach tego wypadku, a miano-
wicie, w którym miejscu to częściowe przeła-
manie frontu armii jener. Pflanzerza-Baltina na-
stało i jak daleko się posunęło. Zdarzeniu te-
mu trudno jednakże przypisać większe znacze-
nie, wypadek ten nie wpłynie bowiem na kor-
zystne położenie, które nastąpiło na linii Rawa Ru-
ska—Lwów—Chodorów—Żurawno, tam bowiem
toczą się walki z przebiegiem pomyślnym dla
sprzymierzonych.

Przegląd pospolitaków 43-50 letnich.

Wiedeń. (T. B.) Dla sprostowania wielu myl-
nych wiadomości, kursujących o przeglądzie po-
spolitaków od 43 do 50 r. życia, dowiadujemy
się ze strony kompetentnej, że tak ci, którzy
służyli przy wojsku, jak i ci, co w wojsku nie
służyli, w wyżej wspomnianych klasach staną do
przeglądu razem i przegląd sam dla obu rodza-
jów pospolitaków będzie jednaki. Powołanie
lekarzy rządowych zarządzą cywilnego, jak było
przewidziane w postanowieniach noweli o posp.
ruszeniu dla 18-letnich nie odbędzie się.

W interesie zobowiązanych jednak do prze-
glądu komisje przeglądowe otrzymają polecenie,
aby przy osądzaniu zdolności do służby w
pospolitem ruszeniu z bronią, uwzględniały spo-
wodowany wyższym wiekiem stan zdrowia od-
nośnego pospolitaka. Ponadto uznani przez komi-
sje za zdolnych, przy zgłoszeniu się (Einru-
ckung) do służby będą poddani badaniu lekar-
skiemu przez komisję, złożoną z komendanta
kadry uzupełniającej i lekarza wojskowego.

Wywieszenie nowozaciągniętych odbywać się
będzie w taki sam sposób, jak było dotychczas
przy młodszych klasach wieku.

Ponieważ zgłoszenie się uznanych za zdol-
nych 43 do 50 letnich pospolitaków odbędzie
się w chwili, w której tylko mała ilość powoła-
nych z młodszych roczników stawi się do służ-
by, także i ich wywieszenie odbywać się będzie
osobno i z natury rzeczy, o ile stosowne szar-
de dla roczników stać będą do dyspozycji, ci będą
użyty w pierwszym rzędzie jako instruktorzy.
Wywieszenie jednak w osobnych szkołach pod-
oficerskich nie nastąpi.

Co się tyczy wysłuszonych pospolitaków
wspomnianych roczników, mogą wnioski o ich
uwolnienie być zgłoszone już przed przeglądem,
a mianowicie w takim razie, o ile możności do
5 lipca 1915 r. W tym kierunku obowiązują po-
stanowienia o organizacji pospolitego ruszenia
z 20 czerwca 1907 r., wedle których wnioski o
uwolnienie, o ile chodzi o nie z przyczyn gospo-
darskich (wyjąwszy przedsiębiorstwa komuni-
kacyjne, które z odnośnymi przepisami o kom-
petencyjnej dostatecznie są poinformowane) prze-
dewszystkiem zgłaszane być mają przez polity-
czne władze powiatowe. Odnośne więc przedsię-
biorstwa, najlepiej do tych miejsc zwrócić się
powinny.

Odzyskaniu Lwowa.

Cesarz do gen. Boehm Ermollego.

Wiedeń. (T. B.) Z wojennej kwatery pras-
owej donoszą:
Cesarz wystosował do komendanta II. armii
generała Edwarda Boehm Ermollego następują-
cy telegram:

Dumą i radością napelnia mnie pańskie do-
niesienie o zajęciu Lwowa, które pozostanie
świetną zasługą pańską i pańskiej walecznej
II. armii. Dziękuję z całego serca moim dziel-
nym wojskom i nadaję panu, mój kochany ge-
nerale kawalerii Boehm Ermolli, wojskowy
krzyż zasługi I klasy z dekoracją wojenną. Mo-
je najgorętsze podziękowanie i życzenia zasylam
panu i mojej II armii. — Franciszek Józef.

Ostatnia godzina Bessarabii.

Bukareszt. (Tel. pryw.) Bukareszteńska „Mol-
dawa” zaznacza, że odzyskanie Lwowa ma dla
Rumunów nadzwyczajne znaczenie. Posiadanie
Lwowa przez Rosję było pierwszym bodźcem
dla tego prądu, który zapowiadał konieczność
przyłączenia się do Trójporzuczenia. Wówczas
głosami stały się znane życzenia i rozpoczęła
się agitacja Filipesun. Ostatnie zdarzenia wy-
rywają naród rumuński z krainy bezcelowych
marzeń i nie pozwalają im nadal trzymać się
kursu, który nie daje żadnych widoków na po-
wodenie lub ziszczenie narodowych życzeń.
Ponieważ co do tego niema wątpliwości, chyba
wszyscy spostrzegą, że ostatnia godzina Bessa-
rabii wybiła.

We Francyi.

Z francuskiej Izby deputowanych.

Paryż. (T. B.) Dyskusja w Izbie deputowa-
nych nad sekretaryatem stanu wojny była bar-
dzo ożywiona. Pos. Accambray oświadczył się
przeciw kredytowi. Krytykował wojskową or-
ganizację i czynność ministra wojny. Fabry-
kacja amunicji pozostawia wiele do życzenia.
Były wypadki, że naboje nie eksplodowały a
armaty pękały (żywe protesty). Mowca czyni
rząd za to odpowiedzialnym. Następnie kryty-
kował mowca operacje w Dardanellach, za co
przywołany został do porządku. (Prawie i cen-
trum protestowały podczas tego, zaś lewica kla-
skała).

Nowe fortyfikacje Paryża.

Kopenhaga. (Tel. pryw.) Podpułkownik Hol-
ten Nielsen podaje w „Politiken” wyniki ze
swej podróży do Londynu i Paryża. Piszę on:
„Gdy zbliżyliśmy się do Paryża, spostrzegliśmy,
że Francuzi wysunęli obronne punkty miasta na
taką odległość, o jakiej nie miano przed wojną
wyobrażenia. Widocznie użytkowano nowe za-
sady obrony fortei, co mi wytłumaczył pewien
oficer francuski, a mianowicie: „Trzeba było u-
sunąć najcięższe działa z dotychczasowych sta-
nowisk, które znalazłyby się nieprzyjacielu jeszcze
z czasów pokojowych, a ustawić je dalej na ze-
wnątrz w tymczasowych ukrytych miejscach,
pobliższych torami kolejowym. Działa te mo-
żna codziennie przewozić na inne miejsca w ra-
zie, gdyby nieprzyjaciół odkrył poprzednie ich
stanowiska”. Ciężar wojny bardzo przyspiesza
Paryż; czemu to jak dalece cierpi Francja
wskutek tej wojny. Patrole kołowe składają
się z oficera i dwu podoficerów kontrolują
bardzo skrupulatnie, czy wszyscy żołnierze ma-
ją swe papiery w porządku — a raczej, czy
prawnie znajdują się w Paryżu.

Walki w Szampanii.

Lyon. (T. B.) „Le Nouvelliste” donosi z An-
niens: Artyleria niemiecka ostrzeliwała Bray
sur Somme. Kilka domów jest uszkodzonych,
trzy osoby zabite.

W Marsylii.

Amsterdam. (Tel. pryw.) „Paris Journal”
przedstawia krytyczne położenie w porcie mar-
syjskim: Obecnie stoi tu na kotwicy 37 okrę-
tów z ładunkiem 15.000 ton, którego nie mogą
wyładować. Stan ten pogorszył się jeszcze
wskutek ubytku 15.000 robotników.

W Rosji.

Organizacja przemysłu wojennego w Rosji.

Petersburg. (T. B.) „Riecz” donosi: Ziemstwa
i związki miast odbyły w Moskwie nadzwyczaj-
ne zgromadzenia dla obrad nad organizacją w
celu pokrycia potrzeb wojennych. Liberalny
członek ziemstwa Lwow wygłosił przemówie-
nie, w którym uznał nadzwyczajną przewagę
niemieckiej organizacji i niemieckiej artylerji
i wywodził dalej, że nie ma jeszcze powodu do
rozpaczy, gdyż Rosja zaczyna dopiero teraz or-
ganizować swój przemysł. „Riecz” krytykuje
dotychczasową powolną czynność centralnego
komitetu przemysłowców, który w przeciągu
10 dni rozesał zaledwie jeden okólnik z wezwa-
niem do utworzenia rozmaitych komitetów. Na-
leży przedewszystkiem stwierdzić, czy istnieją
techniczne warunki i maszyny do wyrobu ma-
teriału wojennego.

Zaburzenia w Moskwie.

Petersburg. (T. B.) „Riecz” wywodzi, uzupeł-
niając sprawozdania z Moskwy, że w mieście
wybuchło 80 pożarów i że ogółem zabrawano
475 sklepów i 217 mieszkań prywatnych. Na
razie szkodę obliczono na 40 mil. rubli. Ze za-
bawianych sklepów i mieszkań prywatnych 113
należało do Niemców i Austro-Węgrów, pod-
czas gdy pozostałych 579 należało do podda-
nych rosyjskich z których 90 ma nawet praw-
dziwie rosyjskie nazwiska. Między poszkodowa-
nymi znajdują się także Anglicy, Francuzi, A-
merykanie i Szwedzi. Pospółstwo szalało przez
dwa dni. Pogłoski o rzekomem zatruciu stu-
dient okazały się nieprawdziwe.

Banki w Bessarabii.

Kopenhaga. (Tel. pryw.) Donoszą z Peters-
burga, że banki rosyjskie nie przyjmują żad-
nych zleceń dla bessarabskich instytucyj pie-
niężnych, chyba na niebezpieczeństwo zlecącego-
go. Wedle nadchodzących wiadomości przygo-

Wiedeń. (T. B.) Z wojennej kwatery pras-
owej donoszą:
Cesarz wystosował do komendanta II. armii
generała Edwarda Boehm Ermollego następują-
cy telegram:
Dumą i radością napelnia mnie pańskie do-
niesienie o zajęciu Lwowa, które pozostanie
świetną zasługą pańską i pańskiej walecznej
II. armii. Dziękuję z całego serca moim dziel-
nym wojskom i nadaję panu, mój kochany ge-
nerale kawalerii Boehm Ermolli, wojskowy
krzyż zasługi I klasy z dekoracją wojenną. Mo-
je najgorętsze podziękowanie i życzenia zasylam
panu i mojej II armii. — Franciszek Józef.

Kolonja. (Tel. pryw.) Wedle telegramu otrzy-
manego z Paryża przez „Corriere della Sera”,
walki na Zachodnim froncie od Flandryi aż do
Renu w ostatnich dniach stały się jeszcze gwał-
towniejsze, a to niezawodnie dzięki temu, że
udało się sprowadzić wielkie zapasy amunicji.
Ataki silniejsze będą niezawodnie się powta-
rzały, dopóki nie nastąpi pauza po wyczerpaniu
amunicji, dla przygotowania nowej rezerwy.
Narada w Rouen francuskiego podsekretarza
stanu z angielskim ministrem amunicji dopro-
wadziła do lepszego związku produkcji w obu
państwach. Jakkolwiek ludność nie upaja się
nastrojowymi nadziejami, nawet umiarkowani
spodziewają się poważnego powodzenia francu-
skiej ofensywy. Ale musi się o tem pamiętać,
że w głównych punktach walki ma się co krok
do zdobywania istniejących fortei. Główna akcja
odbywa się wśród niskich pagórków w okolicy
Arras.

Zatopienie parowca holenderskiego.

Sztokholm. (T. B.) Holenderski parowiec „Ce-
res” został w piątek rano zniszczony eksplozją.
Niewiadomo czy natknął się na minę, czy też
został storpedowany. W pobliżu znajdował się
torpedowiec rosyjski, który jednak nie pospie-
szył na ratunek, lecz szybko się oddalił.

Powiększanie produkcji amunicji w Anglii.

Londyn. (T. B.) Propaganda za werbowan-
iem robotników wyćwiczonych dla wyrobu a-
municji wczoraj się rozpoczęła. W każdym mie-
ście i po przedmieściach Londynu będą biura
rekrutacyjne dla armii Lloyd Georgea. Zgło-
szenia mają być bardzo liczne.

Biuletyn tu eckiego sztabu generalnego.

Konstantynopol, 27 czerwca.

(T. B.) Główna kwatera donosi:
Na froncie kaukaskim przyszło tylko do nie-
znacznych starć.

Na froncie dardanelskim w ostatnich dniach
miał miejsce tylko od czasu do czasu wzaje-
mne ostrzeliwanie. Koło Sedil Bahr położenie
jest takie samo jak przed ostatnią bitwą, w któ-
rej nieprzyjaciół został zupełnie z swojej pier-
wotnej pozycji wyparty. Nieprzyjaciół poniosł
ogromne straty, których nie można było jeszcze
stwierdzić.

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu” z dnia 27 czerwca 1915.

Wyjazd Namiestnika Dra Korytowskiego do
Lwowa.

Białe. (Tel. pryw.) Namiestnik Dr Kory-
towski w towarzysztwie radcy dworu Schult-
isa wyjechał autobusem do Lwowa.

Pocztę w Królestwie Polskim.

Wiedeń. (T. B.) C. i k. urzędy etapowe, po-
cztowe i telegraficzne w Miechowie i w Jędrze-
jowie otwarte zostały dla prywatnego ruchu te-
legraficznego.

S

